

בכל מערבין פרק שלישי עירובין

לד.

רכינו הננאל

אמאי נימא כיון דאי בעי לאמטויי מצי מטיי ליה בוי. פ"ה הא דנקט לאותוביה ממתניתין דיו"ט ושבת משום דלא תנא זממנה אחריתי הולכת עירוב דהכא ולר"י נראה דדוקא מ"ט פריך אבל מהא דזעיר ^(א) הולכת עירוב להכא לערב צערב שבת לא מצי למיפריך דהא בין השמשות שהו שעת קניית עירוב לא מצי לאמטויי התם משום אסור הולאה ואין ליישב דברי רש"י דודאי מהולכת עירוב של כל השנה [לא] היה יכול להקשות למה היה צריך להוליוו עד מקום השציטה לא היה צריך רק להוליוו מצותו ולהניחו זרשות הרצים במקום קרוב כשיעור שני תילתי מיל או שלשה רביעי מיל או חצי מיל שהם שיעורי בין השמשות למר כדלית ליה ולמר כדלית ליה דאי בעי ממטי ליה פחות פחות מד' עד מקום השציטה דהא לרבנן דר' לא מצי לאמטויי פחות פחות מד' אמות הלכך צריך להוליוו עד מקום השציטה ולרבי נמי איכא למימר דהא דלרין להוליוו עד מקום השציטה היינו כששציטתו זרה"י הוא ויש רה"ר בין ביתו למקום שציטתו ועוד נראה לר"י

אמאי נימא כיון דאי בעי לאמטויי מצי מטיי ליה בוי. פ"ה הא דנקט לאותוביה ממתניתין דיו"ט ושבת משום דלא תנא זממנה אחריתי הולכת עירוב דהכא ולר"י נראה דדוקא מ"ט פריך אבל מהא דזעיר ^(א) הולכת עירוב להכא לערב צערב שבת לא מצי למיפריך דהא בין השמשות שהו שעת קניית עירוב לא מצי לאמטויי התם משום אסור הולאה ואין ליישב דברי רש"י דודאי מהולכת עירוב של כל השנה [לא] היה יכול להקשות למה היה צריך להוליוו עד מקום השציטה לא היה צריך רק להוליוו מצותו ולהניחו זרשות הרצים במקום קרוב כשיעור שני תילתי מיל או שלשה רביעי מיל או חצי מיל שהם שיעורי בין השמשות למר כדלית ליה ולמר כדלית ליה דאי בעי ממטי ליה פחות פחות מד' עד מקום השציטה דהא לרבנן דר' לא מצי לאמטויי פחות פחות מד' אמות הלכך צריך להוליוו עד מקום השציטה ולרבי נמי איכא למימר דהא דלרין להוליוו עד מקום השציטה היינו כששציטתו זרה"י הוא ויש רה"ר בין ביתו למקום שציטתו ועוד נראה לר"י

דאף כששציטתו זרה"ר צריך להוליוו גם לרבי עד מקום שציטתו דמודה רבי שיש להחמיר בשבות פחות מארבע אמותיו כמו שמודה בקנה דגור שמת יקטום משום דבכל יבא לידו אסור שבת דאורייתא וה"ה דבה"ר שבות נמי יש להחמיר וכי משני גזירה משום יו"ט אחר שבת כ' הוה מצי לשנויי גזירין אטו כל שבת דעלמא דזכמנה דוכתינן ^(א) אמר גזירה יו"ט אטו שבת אלא דעדיפא למגור יו"ט אטו א"ר א"ר ע"ג דבעלמא גזירין צעירוב דמקילין טפי לא הוה גזירין יו"ט אטו שבת. **גזיריה אמאי יו"ט שחל** להיות אחר השבת. והא דאמר לעיל ^(א) גבי אילן כל דבר שהוא משום שבות לא גזרו עליו בין השמשות ולא גזירין משום יו"ט שחל להיות אחר השבת או לפני השבת דלא מננה דאף אסור להשמשם בצילן היינו משום דהתם היא גופא לא הויה אלא משום שבות ואינו אסור ליטלו אלא מדרבנן אבל הכא דציו"ט שחל להיות אחר השבת אי אפשר להוליוו משום אסור הולאה דאורייתא גזרי' שאר יו"ט אטו הא: **אין בראש המגדל למטה מעשרה אין עירוב עירוב.** פי' דבגונו' צלשון ראשון דלא מצי למשקלי' מכרמלית ולאיתי לראש המגדל ששבות שם דממטי ליה דרך אויר רה"ר לה"י וקשה דלמאי אינו עירוב הא ליכא אסורא דאורייתא וכרז' אמאי מפרין צבתי אלא איכא כוונתא ומתנא ה"ג וטע"ג דבאגודו צידו איכא נמי אסורא דרבנן לכך נראה דלא הוה כרמלית אלא רה"ר כגון שהוא צטפח תשיעי ורצים מכתפין עליו או בחורי ^(ב) רה"ר דהוה כרה"ר וטע"ג דכי נמי הוה רה"ר אם ככה"ג הוה מושיעט הואיל ואינו מושיעט דרך קרקע רה"ר ואי לא הוה מושיעט צ"ל דמיירי שאי אפשר להושיע מראש המגדל וליטול אלא דרך כוונתא כנגד העירוב צריך להציאו לתוך המגדל ומשם יציאו למקום שציטתו: **ה"ב** נמי נימא הוא"ר יבוא' לנפשותיו. נראה לר"י דקסבר הש"ס דכי נמי יטה ראש המגדל הוה שציטתו בראש המגדל כ"ז שאין ראש התחתון זו ממקומו דאם צמטה ראש המגדל שציטתו לעולם צמקום שהיה ראשו בתחילה כשהיה זקוף דהיינו כנגד הראש התחתון א"כ מצי משני הכא במגדל ארוך עסקין דאי ממטי ליה קא נפיק חוץ לד' אמות מה לנו צמיה שאלא ראש העליון חוץ לד' אמות כיון שאין שציטתו שם אלא ודאי שציטתו לעולם ^(ג) בראש המגדל ולהכי במגדל ארוך אי אפשר לנטותו דאי ממטי ליה נפיק ליה חוץ לד' אמות ומתנא מרוחק מעירובו ארבע אמות ולא יוכל להציאו עירובו לראש המגדל אפילו לרבי דכפי' לעיל דמודה בשבות פחות פחות מד' אמות דאסור אי נמי אינו עירוב כדפ"ה משום שנמצא שציטתו מתרחקת מד' אמות הראשונות ואין זה מקומו והוה כאלו מקיר כל המגדל ממקומו הראשון ומעמידו חוץ לד' אמות דהשתא שציטתו בקרקעית המגדל שהיה בתחילה והואיל ^(ד) ושקיל ליה כוליה האי ודאי לא אמרו: **אין איכא כוונתא ומתנא.** הא דלא פריך לעיל נמי הכי גבי אילן משום דאין דרך מתנא להיות גבי אילן יש לומר דהשתא דוקא פריך מכיון דלמר הואיל ויכול לנטותו:

א"ר זירא. הא דלכרכו רבנן לכל המערבין הולוך עירובין למקום שציטתן גזירה משום יו"ט אחר השבת דאי בעי לאמטוייה שבת לערב ליום המחרת לא מצי ממטי ליה וצריך להוליוו מערב שבת ואי אמת צעלמא נשצקיה צצימיה משום הואיל הכי נמי אחי למיסמך עליה ונפיק על עירוב שציטתו: **ציו"ט** אחר השבת והתם אפילו הואיל ליכא: **והניח עירובו צנוטל.** סמוך למקום שציטתו חוץ לארבע אמות קאמר וכלוקימנא ^(ג) [ב:] צילין דאי חוץ לארבע אמות אפילו למעלה מי' נמי עירובו עירוב דהנותן את עירובו יש לו ארבע אמות: **למטה מעשרה עירובו עירוב.** וטע"ג דעירובו חוץ לארבע אמותיו מצי שקיל ליה ואיתויי פחות פחות מארבע אמות דהא אפילו שבת לא אסרי כי האי גזירה אלא משום שבות דרבנן והכא דבין השמשות הוא לא גזור: **למעלה מעשרה אינו עירוב.** דאי נפיק חוץ לארבע אמותיו קאי זרה"ר ולא מצי למשקליה מרה"י דהא זרה"ר ועירובו זרה"י והכא ליכא למימר כמתן דמלי דהא חוץ לארבע אמותיו הוא: **נפיקו נשבות.** שציטתו בראש המגדל והוא גבוה הרבה והניח עירובו לתוכו: **אם למעלה מעשרה.** הניחו עירובו עירוב וטע"ג שאינו יכול ליטלו משם ולהציאו למקום שציטתו דהא ממטי ליה מרה"י לרה"י דרך אויר רה"ר וקיימא לנ"ט צמושיט דאפילו למעלה מי' חייב הרי יכול לירד ולאכולו במקום שהוא מונח שם דכיון דלמעלה מעשרה הוא הוה כמקום שציטתו ממנו לכל המעלה מעשרה עד לרקייע חדא רשותא היא: **למטה מי' כגון שיש עליות למגדל זו למעלה מזו והניחו צעליה שלמטה מי' דהוא כרמלית:** אין עירובו עירוב. דהא לא מצי למשקליה מההוא כרמלית ואיתויי לראש המגדל ששבות שם משום אויר רה"ר דממטי ליה דרך אויר רה"ר לרשות היחיד ואי נחת וכלל ליה התם נפיק ליה ממקום שציטתו ואנן סעודה הראויה מצעוד יוס במקומו צעינן: **ואמאי.** למטה מי' אינו עירוב נימא הואיל ויכול לנטות המגדל ולהשליכו למטה ומתנא מקום שציטתו מוטל לארץ זרשות הרצים שקיל ליה מכרמלית ואכיל ליה במקום שציטתו דהא לא גזרו על השבות דהא על כרחך רבי היא מדתני רישא הניח עירובו צנוטל למטה מעשרה עירובו עירוב ואף על גב דהוא זרה"ר ועירובו כרמלית: **במגדל המסומר.** תקוע צמקמרות צנוטל ואינו יכול לנטות: **במגדל ארוך.** הרבה יותר מד' אמות: **דכי ממטי ליה.** למגדל עד דהוה ראשו למטה מי' נפיק ליה ראשו חוץ לד' אמות ממקום שהיה המגדל יושב בתחילה וכי שקיל ליה ואמטי ליה עד ראש המגדל ואכיל ליה אישתכח דלא קאי צד' אמות שנכתוון לשבות צהן: **ואי איכא כוונתא ומינחא בו.** כוונתא חלוון מינחא חבל. ^(א) ארובה בראש המגדל ויש חבל צידו וקשור צעירובו ואפילו כשהוא כרמלית למטה מי' יציאו אכלו דרך תוכו של מגדל דהא מכרמלית לרשות היחיד הוא: ^(ב) ל"א שמעמי ועיקר נטכוון לשבות בראש המגדל או בראש השוכך. אהניח עירובו צנוטל קאי וקתני דהשתא הוה איפכא דאי למעלה מי' הניחו צנוטל עירובו עירוב שהמגדל אכל הכותל ויכול להציאו אכלו ואין הפסק ציניה למטה מי' כגון צטפח תשיעי ורצים מכתפין עליו והוה רה"ר אין עירובו עירוב דלא מצי מייתי ליה מרה"ר לרה"י ואמאי לימנא הואיל ויכול לנטות המגדל של מקום שציטתו ולהציאו לתוך רה"ר דניהו ראש המגדל כרמלית דרצח ד' ואינו גבוה י' נפק ליה מחוץ לד' אמות מרחיק ראש המגדל מן העירוב ארבע אמות ולא מצי למשקליה ולאיתי לראש המגדל ומתנא מעבידו ד' אמות זרה"ר אי נמי נמצאת שציטתו מתרחקת ^(ג) ארבע אמותיו הראשונות ואין זה מקומו. מתנא חבל כוונתא חלוון. אם יש חלוון במגדל כנגד מקום שהעירוב שם ויש חבל קטן צידו וקשור חבל צעירובו מצעוד יוס אפילו כשהוא זרה"ר למטה מי' וראש השני יאה במגדל יציאו אכלו דכיון דליגודו צידו אינו אלא משום שבות כי מייתי ליה מרה"ר לרה"י כדתנן בר"ש המונח תפילין: היה קורא בראש הגג ונתגלגל הספר מידו אפילו צחק עכמו גוללו אכלו שאין לך דבר שהוא משום שבות עומד בפני כתבי הקודש אלמלא היכא דליגודו צידו שבות צעלמא הוא ואתי לייבא דרבי דאמר לא גזרו על השבות בין השמשות:

שציטתו דהא ממטי ליה מרה"י לרה"י דרך אויר רה"ר וקיימא לנ"ט צמושיט דאפילו למעלה מי' חייב הרי יכול לירד ולאכולו במקום שהוא מונח שם דכיון דלמעלה מעשרה הוא הוה כמקום שציטתו ממנו לכל המעלה מעשרה עד לרקייע חדא רשותא היא: **למטה מי' כגון שיש עליות למגדל זו למעלה מזו והניחו צעליה שלמטה מי' דהוא כרמלית:** אין עירובו עירוב. דהא לא מצי למשקליה מההוא כרמלית ואיתויי לראש המגדל ששבות שם משום אויר רה"ר דממטי ליה דרך אויר רה"ר לרשות היחיד ואי נחת וכלל ליה התם נפיק ליה ממקום שציטתו ואנן סעודה הראויה מצעוד יוס במקומו צעינן: **ואמאי.** למטה מי' אינו עירוב נימא הואיל ויכול לנטות המגדל ולהשליכו למטה ומתנא מקום שציטתו מוטל לארץ זרשות הרצים שקיל ליה מכרמלית ואכיל ליה במקום שציטתו דהא לא גזרו על השבות דהא על כרחך רבי היא מדתני רישא הניח עירובו צנוטל למטה מעשרה עירובו עירוב ואף על גב דהוא זרה"ר ועירובו כרמלית: **במגדל המסומר.** תקוע צמקמרות צנוטל ואינו יכול לנטות: **במגדל ארוך.** הרבה יותר מד' אמות: **דכי ממטי ליה.** למגדל עד דהוה ראשו למטה מי' נפיק ליה ראשו חוץ לד' אמות ממקום שהיה המגדל יושב בתחילה וכי שקיל ליה ואמטי ליה עד ראש המגדל ואכיל ליה אישתכח דלא קאי צד' אמות שנכתוון לשבות צהן: **ואי איכא כוונתא ומינחא בו.** כוונתא חלוון מינחא חבל. ^(א) ארובה בראש המגדל ויש חבל צידו וקשור צעירובו ואפילו כשהוא כרמלית למטה מי' יציאו אכלו דרך תוכו של מגדל דהא מכרמלית לרשות היחיד הוא: ^(ב) ל"א שמעמי ועיקר נטכוון לשבות בראש המגדל או בראש השוכך. אהניח עירובו צנוטל קאי וקתני דהשתא הוה איפכא דאי למעלה מי' הניחו צנוטל עירובו עירוב שהמגדל אכל הכותל ויכול להציאו אכלו ואין הפסק ציניה למטה מי' כגון צטפח תשיעי ורצים מכתפין עליו והוה רה"ר אין עירובו עירוב דלא מצי מייתי ליה מרה"ר לרה"י ואמאי לימנא הואיל ויכול לנטות המגדל של מקום שציטתו ולהציאו לתוך רה"ר דניהו ראש המגדל כרמלית דרצח ד' ואינו גבוה י' נפק ליה מחוץ לד' אמות מרחיק ראש המגדל מן העירוב ארבע אמות ולא מצי למשקליה ולאיתי לראש המגדל ומתנא מעבידו ד' אמות זרה"ר אי נמי נמצאת שציטתו מתרחקת ^(ג) ארבע אמותיו הראשונות ואין זה מקומו. מתנא חבל כוונתא חלוון. אם יש חלוון במגדל כנגד מקום שהעירוב שם ויש חבל קטן צידו וקשור חבל צעירובו מצעוד יוס אפילו כשהוא זרה"ר למטה מי' וראש השני יאה במגדל יציאו אכלו דכיון דליגודו צידו אינו אלא משום שבות כי מייתי ליה מרה"ר לרה"י כדתנן בר"ש המונח תפילין: היה קורא בראש הגג ונתגלגל הספר מידו אפילו צחק עכמו גוללו אכלו שאין לך דבר שהוא משום שבות עומד בפני כתבי הקודש אלמלא היכא דליגודו צידו שבות צעלמא הוא ואתי לייבא דרבי דאמר לא גזרו על השבות בין השמשות:

(א) בס"פ: שציטתו (ג) שבת (א) גמ' דאי ממטי ליה פורתא נפיק ליה חוץ: (ב) רש"י ד"ה ל"א שמעמי צ"ל לא שמעמי וכו': (א) בא"ד מתרחקת מד' אמותיו: (ד) תוס' ד"ה או כדלש וכו' או כחורי רה"י דהוה כרה"י וטע"ג: (א) ד"ה הכי נמי וכו' והואיל ואי שקיל ליה:

הגהות הב"ח
(א) גמ' דאי ממטי ליה פורתא נפיק ליה חוץ: (ב) רש"י ד"ה ל"א שמעמי צ"ל לא שמעמי וכו': (א) בא"ד מתרחקת מד' אמותיו: (ד) תוס' ד"ה או כדלש וכו' או כחורי רה"י דהוה כרה"י וטע"ג: (א) ד"ה הכי נמי וכו' והואיל ואי שקיל ליה: